

Samodzielnego Referatu Historycznego Armii Polskiej na Wschodzie dla byłych jeńców - internowanych - więźniów - "Inżynierów" - zesłańców w ZSSR.

1.) DANE OSOBISTE:

(Imię, nazwisko, stopień, przydział w 1939 r., wiek, narodowość, wyznanie, stan i zawód cywilny).

Aleksander Nowodworski kapr.
roczn. 1892. narod. polska. 424. 127m. 1.06.

żonaty. poster. Pol. Państwa.
.....
.....
.....
.....

2.) DATA I OKOLICZNOŚCI ZAARRESTOWANIA:

24 września 1939r. podczas wejścia do

Litwy.

.....
.....
.....
.....
.....

3.) NAZWA OBOZU:

(wskazania, miejsca przymusowych robót).

osadzony w obozie w Lidzie

.....
.....
.....

4.) OPIS OBOZU:

(wskazania i t.p. teren, budynki, warunki mieszkaniowe i higieniczne etc.)

w Lidzie warunki niezłuche

były bardzo złe. Brak ciepłej wody, nie było prądu elektrycznego. Woda była zimna. Brak wody ciepłej co z powodowało przeziębienia, choroby i inne choroby. spaceru było raz na tydzień 30 m. W innych obozach było przepędzono kobietami i dziećmi i innymi różnymi zwierzętami.

5.) SKŁAD JENCÓW :

Wzięciów - zesłańców / skład kuzemion 5 oficerów armii pols.
 (Narodowość, kategoria przestępstw, 4 gajowcy 2 osadni 8 nauczycieli
 poziom umysłowy i moralny, wzajem-
 no stosunki etc.) 5 policjantów, 6 robotników węgry narodowości
 polsk. węgry. rum. kat. i 5 żydów węgry byli aresztowani przez
 politycznych. Poziom. umysłowy przystosowujący, stosunki wza-
 jemne / byli / pomiędzy sobą byli dobre

6.) ŻYCIE W OBOZIE :

W więzieniu i t.p. / Życie w więzieniu było okropne, kaidy
 (Przebieg przeciętnego dnia, wa- upadał na dachu, nie mógł sobie
 runki pracy, normy, wynagrodzenie, wyobronie na cześć się to trójnóg do
 wykwiertła, ubranie, życie ko-
 leżeńskie i kulturalne etc.)
 pracy nie brali, wyżywienie małe brudne, jedzenie przynosiło
 do celi w drewnianym naczyniu, ubranie kaidy miał własne
 życie koleżeńskie było dobre, często byli pogodami, wygłosa-
 ne przez oficerów węgry, wódcę, tematów z cichym gło-
 sem.

7.) STOSUNEK WŁADZ N.K.W.D. do POLAKÓW :

(Sposób badania, tortury, kary, prop- Stosunki władz N.K.W.D. do kuzemion
 paganda komunistyczna, informacje byli okropnie brutalnie i wyzniska-
 o Polsce i t.p. ni, często dawał się słyszeć uśmiech, celach polacy jeśli pona-
 wnie kobiet i niepełnoletnich dzieci, które znajdowały się
 w więzieniu. Badania kuzemion odbywało się w nocny godzinie 24.
 1-2 z kuzemion wyprószone, samochodem do miasta do więźni-
 tam nie mówią, było a następnie osadzono w carcere od 5
 dni do 7, kto porządek z badaniem nie miał nie opowiadał pona-
 wia N.K.W.D. obserwował przez łazik w kibelku. Często odbywało się
 badania i wymuszania zębami przez zapiski, palców i wra-
 ruzną gumową, a także było w trójnóg przez co nie mówią, zostali
 bez reszty z zostali w kibelku.)

8.) POMOC LEKARSKA : *Pomoc lekarska była b. słaba.*
 (- szpitale, śmiertelność, - wy- *lekarstwem nie mieli do szpitali bra-
 mienie nazwiska zmarłych).* *lekarstwem nie mieli do szpitali bra-
 li tych którzy już byli konajacymi, a nawet byli wypadki, że umierali w wię-
 zieniu. Zmarli: 1. Grochowski Stanisław ziemianin, 2. Bagarczew
 Bolesław emier ppłk. 3. Oleksiak Edward por. rez.*

9.) CZY I JAKA BYŁA ŁACZNOŚĆ z KRA-
 JEM I RODZINĄ : *Żadnej pomocy nie było. Listów
 nie wolno było pisać, prośby również nie przyjmowali, za-
 wyjątkiem bielizny.*

10.) KIEDY ZOSTAŁ ZWOLNIONY I W JAKI
 SPOSOB DOSTAŁ SIĘ DO ARMII : *Zwolniony zostałem 30 sierpnia 1941r.
 na podstawie zawartych układów z Rządem polskim, a sowieckim.
 Do armii polskiej zostałem przyjęty w dniu 17 lutego 1942r.
 Z ostatniego wzięcia zostałem zwolniony w Orlu.*

U W A G I:

1.) Jeżeli relacjonista znajdował się w kilku obozach (więzieniach i t. p.), należy o każdym obozie napisać na osobnych kartkach.

2.) Bardzo pożądanym jest materiał uzupełniający: szkice sytuacyjne, rysunki, druki, odpisy wyroków skazujących etc.

Aleksander Morawski

Podpis relacjonującego:

Kartka do Kwestionariusza

-4-

Aleksander Korodowski kapr.

7911

Dnia 24 września 1939r. zostałem aresztowany i osadzony w więzieniu w Lidzie gdzie byłem do dnia 2 kwietnia 1940r. Legsi tj. 2 kwietnia 1940r. zostałem wywieziony wraz z innymi do więzienia w Słubicku byłem w jednej celi gdzie mieszkało 235 osób różnej katez. najgorsze było oficj. nauczycieli i policjantów warunki więzienne były nie do opisania pod każdym względem, ciasto okropne, brak powietrza, brak wody brudny okropny, przy płukaniu trudno było znaleźć się, nos ludzi chorowało przeważnie na ośrodnienie, spaliliśmy tar. w. na walety i inny sposób nie było możliwości; także uszer. ma trwała rok czasu. Wyżywienie było marne zupy były bez żadnego tłuszczu, chleba dawali 600 gr. cukru było 20 gr. no przeciętnie było od 12 do 15 gr. Obłożenie się S.R.U.B. było brutalne, erogancie były wypadki łicia porachowania między kanią różnymi słowami naciąganiem bandytami polskimi i t.p. Spaliliśmy na podłodze bez ujemników i koców to miał ubrania futro nie wystrzyżone odebrało, spalił na kłócy na górej podłodze cementowej. Opiera lekarstwa była bardzo zła, lekone kobiety żydówki, które były z polskimi i chorob. ich.

Dnia 2 kwietnia 1941r. zostałem wywieziony do więzienia w Orle tam były warunki więzienne lepsze. W więzieniu było mieszko 15 30 tysięcy więźniów różnyh.

Dnia 30 sierpn. 1941r. zostałem zwolniony z więzienia na wolność.

Aleksander Korodowski